

שותפות רפת פארן

בתהליך צמיחה והתייעלות

מפגש עם אמנון מליחי

סתם כך, באמצע המדבר, כמאה קילומטר על כביש הערבה צפונית לאילת, יש מקבץ של מושבים שרובם עוסקים בחקלאות ירקות ובעיקר פלפלים. שנים רבות הם הפריחו את השממה וגידלו בעיקר לייצוא, אבל בשנים האחרונות יש משבר גדול בשוקי הייצוא וברוסיה בראשם.

בין החקלאים יש כאלה שבחרו גם לבנות רפת והם התרכזו במושב פארן. ברפורמה אף נבנתה שותפות של שישה רפתנים, שהקימו רפת חדשה ורובוטית. תחילה ניהלו אותה בכוחות פנימיים ובהדרגה עברו לניהול חיצוני שמצליח גם לגשר בין הבעלים עצמם.

אמנון מליחי ברפת פארן בערבה

תחנות בדרכו של מנהל רפת מקצועי

אמנון מליחי, בן 58, נשוי + 3, גדל בקריית עקרון ובגיל 14 עבר לקיבוץ גת, שם התחנך ושהה עד גיל 30. נשוי לבת באר שבע שעסקה בקיבוץ בחינוך ובתרבות. ברופין למד הנדסאי מכונות, עבד במוסך ואילו ברפת עשה תורנויות בחלוקת אוכל וביונקים.

מקיבוץ גת עברו למושב השיתופי הבונים, לחוף הים לרגלי הכרמל, ושם הוא חבר עד היום. במשך ארבע שנים ניהל אמנון את הרפת הפסטורלית שאחת לשעה בערך,

צופה על הרכבת שעולה ויורדת בקו חיפה תל-אביב. כיום יש לו שלושה ילדים גדולים שחיים בבית המושב, שמאז עבר הפרטה עמוקה.

אחרי רפת הבונים ועבודה בשיווק ציוד חליבה, התקבל לניהול הרפת ברגבים שליך בנימינה. מאז 95 ועד 2009 ניהל את הרפת שהחליפה את שמה ל"רפת רגלים" עם קליטה של נחשולים ובהמשך גם את רפת בחן שהגיעה מעמק חפר.

מכון חליבה חדש של אפימילק עם פוטנציאל לגדול

לאחר סיום העבודה ברגלים לקח אמנון שנת חופשה מיוחדת וטייל בעולם הגדול, קיבל פנייה מאפימילק ויצא להקים את הרפת בווייטנאם, שכללה גם נסיעה לניו-זילנד למיין ולקנות עגלות, ביחד עם נדב רז ממעגן מיכאל.

משם עבר לנהל רפת רובוטית של שותפות במושב גילת – 2 מיליון ליטר מכסה עם כאלף עגלים. ההתמחות ברובוט הביאה אליו פנייה של שמעון פרטוש, מנהל חברת פרוז'קט בר, שנותנת גם שירותי ניהול לרפתות, והציע לו לרדת לרפת פארן בערבה ולשקם אותה. מאז 2011 אמנון נמצא במושב, קיבל בית מגורים ובהמשך, גם רעייתו הצטרפה אליו ומנהלת גן ילדים במושב צופר.

איזו רפת מצאת בשותפות ומה עשית כבר בהתחלה?

"הרפת הייתה במצב קטסטרופה, ממש תוהו ובוהו, הפסידה הרבה כסף בשוטף – ארבעה רובוטים בתחזוקה לקויה, תאים סומטיים גבוהים ו-1.8 חליבות לפרה, שזה ממש נמוך.

התחלנו לעבוד בצורה שיטתית, דחפנו פרות לחליבה ברובוט ובהדרגה, המצב השתפר והתחלנו להתייצב. המכל התחיל להתמלא בחלב והביצועים נשאו פרי.

הרפת גדלה במכסת החלב, היה צורך להוסיף עוד שני רובוטים, וביחד עם השותפים התקבלה החלטה לבנות מכון חליבה קלאסי במקום הרובוטים. מבנה האגודה השיתופית הוחלף לשותפות רגילה ומכסת החלב שייכת לכל שותף.

ב-2012 כבר ייצרנו חריגה גדולה.

השותפים – שישה חברי פארן שהקימו רפת משותפת ברפורמה ולאורך כעשר שנים כמעט ולא הרוויחה.

מקבלים מנה מלאה ממרכז המזון בדבירה ומרוצה מאוד

מה הם הנתונים הבסיסיים של הרפת?

מכסה - 3.6 מיליון ליטר אחרי הגידול השנה, 300 ראש, עגלים נמכרים למפטמת ניר עוז בגיל חודש במוצע, רפת טובה שנמצאת בתהליך שיפור מתמיד.

מבנים – גבוהים ומרווחים, צינון שמוחלף להליקופטרים לחסוך בעלויות וגם מערפלים שמקלים בחום היבש.
מכון החליבה חדש לגמרי ויש ביצועים מצטיינים באיכות החלב.

הזנה - מנה מוכנה מאמבר דבירה בהובלה משותפת עם רפת לוטן – שש הובלות בשבוע, נצילות מזון כ-720 ג' לליטר ממוצע שנתי. תנובת החלב כ-12 אלף לשנה.

מרוצה מאוד מהאיכות המעולה ומהשירות וגם מטיפול בתקלות. איש ההזנה הוא **אמיר בלוך** והוא תותח!

לעגלות וליבשות מכין מנה מקומית ויש לו סלף יד שנייה לביצוע העבודה.

עובדים – חמישה תאילנדים שמתגוררים ברפת ועושים את כל העבודות הנדרשות, במקצועיות, במסירות ובאחריות. בימים אלה מנסים לקלוט עובד ישראלי מאחד מקיבוצי הסביבה.

טיפול בזבל – גורף ביד את הזבל בחצר ההמתנה, זבל מוצק מוכר לחקלאים בסביבה. עם המשבר בענף הירקות יש קושי גדל והולך להיפטר מהזבל.

הרפת נקייה, שקטה ואווירה רגועה של מקצוענות שקטה במדבר.

חמישה עובדים זרים שעושים את כל העבודה

מניסיוןך המצטבר מה הן הבעיות המיוחדות בערבה?

- מרחק ועלויות שינוע גבוהות – כל הובלה עולה כפליים.
 - מזון יקר - חומרי גלם וגם מנה מוכנה.
 - אנשי מקצוע יקרים שמגיעים מהצפון ובעלות גבוהה.
 - חום – אם נערכים עם ממשק ראוי של רווחה וצינון אינטנסיבי, אפשר להפוך את החום ליתרון. הסוחרים אוהבים את הפרות בערבה, הכשרות גדולה יותר יש רוחות טובות ברוב שעות היום ומשלימים עם צינון ראוי. לאקלים יש גם יתרון וצריך למנף אותו.
- בשנים קשות של חום עם לחות, כמו ב-2010 וב-2015, אז קשה לכולם ולנו כפליים.

שותפות רפת פארן ברקע המדבר

חברת פרוז'קט בר זכתה במכרז מועצת החלב לליווי של רפתות הערבה, מה תפקידך בכוח שנבנה לשם כך?

אני משמש כנציג המקצועי של החברה בערבה, עושים פעולות משותפות כמו מכרז בקר שבועי שרוב הרפתות משתתפות בו ומביא ברכה למשקים עם מחיר גבוה הרבה יותר לפרה יוצאת. עושים מכרזים לקניות מספקים שונים, מפגשים וימי עיון. ועוד יש לנו דרך ארוכה בתחומים מגוונים שגדלים כל הזמן – מביאים אנשי מקצוע בכלכלה, בהזנה, ביונקים ותחומים נוספים.

קשה לייצר חלב בערבה וזה אתגר גדול לאנשי המקצוע, לגדל בעלי חיים ולהתפרנס בכבוד מייצור חלב בתנאים קשים...